

Tekninen toimi

07.04.2010

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

1706 / 454 / 2010

Lausunto / Hajajätevesityöryhmän loppuraportti ja luonnos valtioneuvoston asetukseksi talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010 - 2017

Kuopion kaupunki esittää hajajätevesityöryhmän loppuraportista ja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010 – 2017 lausuntonaan seuraavaa:

Hajajätevesityöryhmän loppuraportti

Hajajätevesityöryhmän loppuraportissa esitetyt ehdotukset haja-asutuksen jätevesien käsittelyn tehostamiseksi edellyttävät merkittäviä lisätoimenpiteitä myös kunnan eri organisaatiolle. Loppuraportissa todetut toimenpiteet edellyttävät eri viranomaisten tiivistä yhteistyötä, jossa kunnilla on keskeinen asema. Tämä edellyttää, että kuntien tulee käytännössä suunnata käytettävissä olevia niukkoja henkilöstöresursseja, jotta hajajätevesiasetuksen vaatimukset täyttyvät kiinteistökohtaisesti. Kunnilla ei ole tällä hetkellä taloudellisia edellytyksiä suunnata resursseja neuvoa-antavaan ja hyvinkin tarkkaa asiantuntemusta edellyttävään hajajätevesiasioiden kokonaisvaltaiseen ohjaamiseen. Näin ollen mainittu tehtävä tulisikin tapahtua ensisijaisesti valtion toimesta. Kunnat ovat osaltaan halukkaita tiivistämään tältä osin yhteistyötä valtion kanssa.

Lainsäädännössä ei ole tarkemmin määritelty, kenelle viranomaiselle hajajätevesiasioiden ohjaus ja neuvonta ensisijaisesti kuuluu. Yleisesti ottaen valtion toimintaan kuuluu kiinteästi tiedottaminen voimassa olevasta ympäristönsuojelulainsäädännöstä, ympäristöasioihin liittyvän neuvonnan kehittäminen ja yhteistyö kuntien kanssa. Kunnalle on oltava valtion ohella riittävä asiantuntemus ympäristöasioissa. Kunnissa on koettu usein ongelmaksi se, että ympäristöasiat ovat tulkinnanvaraisia ja myös tarvittavat ja riittävän yksilöidyt käytännön ohjeet puuttuvat. Edelleen kunnilla ei ole laissa säädettyä toimivaltaa rajoittaa tai

ohjata kiinteistökohtaista jätevesijärjestelmien valintaa, suunnittelua, rakentamista tai kunnossapitoa. Haettu toimenpide- tai rakennuslupa on myönnettävä edellytysten täyttyessä. Ongelmallista on, että tässä yhteydessä ei voida olla myöntämättä toimenpidelupaa, vaikka tiedossa olisi, että kiinteistöllä on muutaman vuoden kuluessa velvollisuus liittyä järjestettyyn viemäriverkostoon. Kunnat ovat osaltaan pyrkineet ohjaamaan toimenpidelupien hakijoita, mutta käytännössä lupien asiamiehinä toimivat tahot ovat myös itse hankkeen toteuttajia, joten hyvään hallintoon perustuvaa neuvontaa ei ole voitu käytännössä toteuttaa.

Hajajätevesiasetuksen soveltamista koskevan viestinnän tulisi olla aiempaa suunnitelmallisempaan ja yhteneväisempää. Valtion tulisi kenties toimittaa kunnille selkeät ja yksiselitteiset ohjeet, jotka voitaisiin tarvittaessa jakaa kuntalaisten käyttöön. Edelleen valtion tulee ohjata kunnille valtionosuuksia, jotta kunnat voivat aiempaa paremmin ohjata kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän suunnittelua ja hankintaa. Rakennusvalvonnalla ei ole resursseja ottaa toimenpideluvan hakijoihin yhteyttä hajajätevesiasetuksen soveltamiseen liittyen.

Kunnilla ei ole välttämättä tarvittavaa kattavaa ja kokonaisvaltaista tietoutta siitä, mikä on järjestetyn viemäriverkoston ulkopuolelle jäävän kiinteistön kannalta parhaiten ympäristö- ja käyttöolosuhteisiin soveltuva järjestelmä. Valtion tulisi hyvään hallintoon perustuen osoittaa tähän neuvontatehtävään resursseja, jotka olisivat sekä kuntien että kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden käytettävissä. Näin ollen yleinen ohjeistus olisi keskitetty ko. asiantuntijoille. Samalla asiantuntijat saisivat tarvittavaa käytännön tietoa siitä, täytyykö ohjeistusta täsmentää tai jopa korjata. Mainitun ohjeistuksen täydentäminen ei saa tulla yksittäisten kuntien vastuulle, koska tämä ei takaa koko maassa yhteistä käytäntöä.

Loppuraportissa esitetty tieto- ja tiedonvälitysjärjestelmien kehittäminen eli muun muassa väestötietojärjestelmän rakennus- ja huoneistotietojen (RHT) vesihuollon liittymätietojen ja kuntien rakennus- ja huoneistorekisterin (RHR) vesihuollon liittymätietojen ajan tasalle saattaminen edellyttävät kunnilta merkittävää lisätyötä ja uusien järjestelmien hankintaa. Kunnilla ei ole tällä hetkellä riittäviä resursseja valmiiden rakennusten liittymätietojen ajantasalle saattamiseen. Yleisesti ottaen kuntien rekisteritietojen paikkaansa pitämättömyys on tullut esille jo muissa yhteyksissä, kuten kiinteistöverotuksessa.

Loppuraportissa esitetyt toimenpiteet ovat hyviä ja tarpeellisia, mutta edellä mainitulla perusteilla valtiohallinnon tulee suunnata aiempaa enemmän määrärahoja, opastusta, koulutusta, asiantuntija-apua, tiedotusta ja muita resursseja myös kunnille raportissa ehdotettujen toimenpiteiden toteuttamiseksi. Lisäksi yleistä valtakunnallista

neuvontaa on järjestettävä valtion ohjauksessa yhteistyössä kuntien kanssa. Valtion taholta tulisikin yksityiskohtaisesti ohjata, mistä kiinteistöjen haltijat saavat alueellisesti ko. asiaan liittyen riittävää asiantuntemusta. Mainittua asiantuntemusta voidaan kenties saada vesiensuojeluyhdistyksiltä.

Asetusluonnos

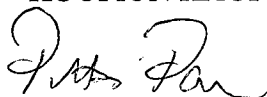
Kuopion kaupunki katsoo, että ehdotettu luonnos määräaikaiseksi asetukseksi talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010 – 2017 on ajankohtainen ja perusteltu. Asetukseen sisältyy kuitenkin ongelmia muun muassa siinä, voidaanko määräaikainen lykkäys myöntää pelkkään kiinteistön haltijan ikään perustuen. Säädöksessä tehtyä ehdotusta voidaankin pitää yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallisena. Kyseessä on nimenomaan kiinteistöä koskevan velvollisuuden lykkäämisestä eikä sen haltijaan liittyvistä velvollisuuksista. Asetukseen tulisi kenties sisällyttää kohta, jossa kunta voisi kiinteistön haltijaa kuultuaan myöntää määräaikaisen lykkäyksen ilman hakemustakin. Tämä menettely voi olla tarpeen, jos kiinteistön haltija ei tosiasiallisesti käytä kiinteistöään esim. laitoshuollon vuoksi. Näin ollen kunnilla tulisi kenties olla toimivalta myöntää lykkäys myös viran puolesta.

Kuopion kaupunki toteaa lisäksi, että asetusluonnoksessa ehdotettu takaraja 31.12.2017 viemäriverkostojen rakentamiselle on kiireinen eikä kaikkia teknistaloudellisesti tai ympäristösyiden vuoksi tarkoituksenmukaisia viemäroitavia alueita pystytä välttämättä toteuttamaan määräaikaan mennessä. Tämän vuoksi 2 §:ssä esitetty 2 momentin tulisi kuulua, kuten selvitysmies Tarastin tekemässä jätevesiselvityksessä ja ehdotuksessa valtioneuvoston asetukseksi hajajätevesiasetuksen täytäntöönpanosta on esitetty:

”2) jos kiinteistö sijaitsee kunnassa alueella, jota koskee viimeistään 31.12.2017 aloitettavaksi tarkoitettu jätevesiviemärin rakentamista koskeva toteuttamiskelpoinen suunnitelma; kunnan on merkittävä nämä alueet vesihuoltolain (119/2001) 5 §:ssä tarkoitettuun vesihuollon kehittämissuunnitelmaan 31.12.2010 mennessä ja, jos suunnitelma on tehty sen jälkeen, viimeistään 31.12.2013.”

Lisäksi kaupunki toteaa, että hajajätevesiasetuksen toimeenpanosta aiheutuu kunnille merkittäviä kustannuksia sekä vesihuollon järjestävälle taholle että valvontaviranomaisille. Kiinteistökohtaisten jätevesien käsittelyn lykkäysmahdollisuus edellyttää kuntien ja valvontaviranomaisien osalta, että ne em. asetukseen perustuen kehittävät edelleen tietojärjestelmiään ja hankkivat mahdollisesti tähän liittyen myös uusia tietojärjestelmiä. Valtiohallinnon tulisikin suunnata määrärahoja kunnille asetuksessa mainittujen tehtävien hoitamiseksi ja kunnille on lisäksi säädettävä mahdollisuus maksujen perimiseen ilmoitusten ja hakemusten käsittelystä.

KUOPION KAUPUNGINHALLITUS

Petteri Paronen
kaupunginjohtaja

Mikko Aro
II kaupunginsihteeri

Yhteystiedot

Tekninen toimi
Kt-osasto
PL 1097
70111 KUOPIO
Puhelin: 017 18 5111
Faksi: 017 18 5309
Sähköposti: